

**Usnesení Výboru pro EU Rady vlády pro nestátní neziskové organizace (Výbor pro EU)
k pravidlům spolufinancování projektů soukromoprávních subjektů vykonávajících
veřejně prospěšnou činnost v rámci fondů EU a alokaci Evropského sociálního fondu
plus ze dne 29. července 2022**

Výbor pro EU

1. **v y z ý v á** vládu ČR, aby revidovala Pravidla spolufinancování Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu plus (ESF+), Fondu soudržnosti, Fondu pro spravedlivou transformaci, Evropského námořního, rybářského a akvakulturního fondu, Azylového, migračního a integračního fondu, Fondu pro vnitřní bezpečnost a Nástroje pro vnitřní správu hranic a viz na programové období 2021–2027 tak, aby minimální podíl spoluúčasti soukromoprávních subjektů vykonávajících veřejně prospěšnou činnost u Evropského sociálního fondu plus ve všech kategoriích regionů byl 0 %.
2. **v y z ý v á** vládu ČR, aby zvážila vrácení 10 % alokace z Fondu soudržnosti zpět do ESF+ a adekvátní navýšení alokace Operačního programu Zaměstnanost plus.

Odůvodnění:

K bodu 1 usnesení:

Financování NNO, které nejsou primárně založeny za účelem dosahování zisku, je velmi specifické. Samy zdroje nevytvářejí, ale získávají je na své projekty či činnost, jedná se tedy o vázané prostředky. Pokud NNO z vedlejší činnosti získávají určité zdroje, jsou použity na krytí činnosti v rámci jejich poslání. Nicméně tento typ oprávněných příjemců nedisponuje volnými finančními prostředky ve svých rozpočtech v takové výši, která by pokryla navržený minimální podíl spolufinancování ve výši 5 %.

Z [výzkumu firemního dárcovství v ČR](#) z roku 2018 (realizovaném na vzorku 8 000 podnikatelských subjektů), vyplývá, že některé veřejně prospěšné oblasti nemohou spoléhat na firemní a ani jiné soukromé zdroje, protože jde o oblasti, které jsou veřejností vnímány negativně nebo přinejmenším rozporuplně. Typickým příkladem je podpora Romů, řešení problémů bezdomovců, provoz azylových domů či podpora boje proti závislostem, pomoc osobám propuštěným z výkonu trestu a další sociální oblasti. Na podporu těchto aktivit logicky nelze využít ani veřejné sbírky.

Z dotazníkového [šetření mezi příjemci OPZ k nastavení spolufinancování v období 2021-2027](#), které uspořádalo MPSV v červenci 2019 vyplynulo, že NNO, které tvořily nejvyšší procento respondentů (44 %), „nemají kde získat prostředky na spolufinancování a varianta bez spolufinancování je v podstatě jedinou akceptovatelnou možností realizace projektů v příštím období.“

Požadavek spoluúčasti ve výši 5 % by vyloučil z možnosti čerpání většinu NNO, a to nejen menších a středních. V této souvislosti je nutné připomenout, že navzdory cílům, které stanovila *Státní politika vůči nestátním neziskovým organizacím na období 2015 – 2020*, se dlouhodobě nedaří podíl NNO na čerpání fondů EU zvýšit. V programovém období 2014 -2020 dokonce poklesl a pohybuje se pod 2 % z celkového objemu prostředků. Kladení jakýchkoli dalších překážek pro realizaci veřejně prospěšných projektů příjemci z řad NNO tak v rozporu

se schválenými prioritami vlády ČR a je pro stát nevýhodné jak z hlediska ekonomického, tak i z hlediska dosahování jeho cílů a realizace priorit. Navrženým spolufinancováním tak dojde k výraznému poklesu schopnosti subjektů poskytujících veřejně prospěšnou činnost prostředky z ESF+ na svou činnost žádat a potřebné služby zajistit. To v konečném důsledku povede k zásadní redukci dostupnosti a kvality služeb pro nejohroženější obyvatele ČR a prohloubení sociálních problémů ve společnosti, jejichž řešení bude stát českou společnost nemalé finanční prostředky a investice.

Zároveň požadavek na zajištění 5% spolufinancování v praxi může vést k vytvoření nerovných podmínek pro žadatele z řad NNO zajišťujících veřejně prospěšnou činnost. Na základě stávajících zkušeností lze očekávat, že tato míra spolufinancování bude představovat překážku především pro malé a střední NNO, které řeší praktické problémy různých ohrožených skupin české společnosti na lokální a komunitní úrovni.

Ve stávajícím programovém období byla míra spolufinancování pro projekty NNO zajišťující veřejně prospěšnou činnost stanovena na 0 %. Odklon od tohoto nastavení není v materiálu podrobněji vysvětlen a výše uvedená rizika nejsou dostatečně zohledněna.

K bodu 2 usnesení:

Výbor pro EU upozorňuje a zároveň odkazuje k usnesení č. 3 Monitorovacího výboru Operačního programu Zaměstnanost plus ze dne 8. června 2022, že v současné socioekonomické situaci je alokace Operačního programu Zaměstnanost plus nedostatečná k řešení problémů v oblastech přístupu k zaměstnání, sociálnímu začleňování i materiální deprivaci.

Zvláště v současné době, kdy lze očekávat celkové zhoršení socioekonomické situace v souvislosti s dopady pandemie covid-19, energetickou krizí, rostoucí inflací i válečným konfliktem na Ukrajině, která povede nejenom ke snížení soukromého dárcovství, ale také ke snížení financování z řad veřejnoprávních subjektů (rozpočty územně samosprávných celků). Finanční prostředky z ESF+ jsou v České republice potřebné nejen na zajištění preventivních sociálních služeb, ale i na pomoc lidem zasaženým socioekonomickou krizí v důsledku koronavirové pandemie, energetické krize, rostoucí inflace i ruské agrese na Ukrajině.

NNO svými aktivitami významně přispívají k naplňování cílů politiky a specifických cílů ESF+. Na základě dostupných dat se nestátní neziskové organizace (NNO) podílelo na čerpání Operačního programu Zaměstnanost (2014-2020) ve výši 22 %, z celkového počtu 8 415 příjemců bylo 3 893 příjemců z řad NNO. Poskytují veřejně prospěšné služby a činnosti, které sám stát ani podnikatelská sféra nejsou schopni zajistit. Tyto zpravidla reagují na slepá místa v systému služeb nebo doplňují omezenou a nedostatečnou nabídku služeb poskytovaných veřejným sektorem. Řeší závažné sociální problémy, jejichž prohlubování by s sebou přineslo další sociální propad cílových skupin a negativní ekonomický dopad na veřejné finance.

Z těchto důvodů Výbor pro EU vyzývá vládu ČR, aby zvážila vrácení 10 % alokace z Fondu soudržnosti zpět do ESF+ a adekvátní navýšení alokace Operačního programu Zaměstnanost plus.